

5. marts 2014

Ytringsfrihed på arbejdspladsen

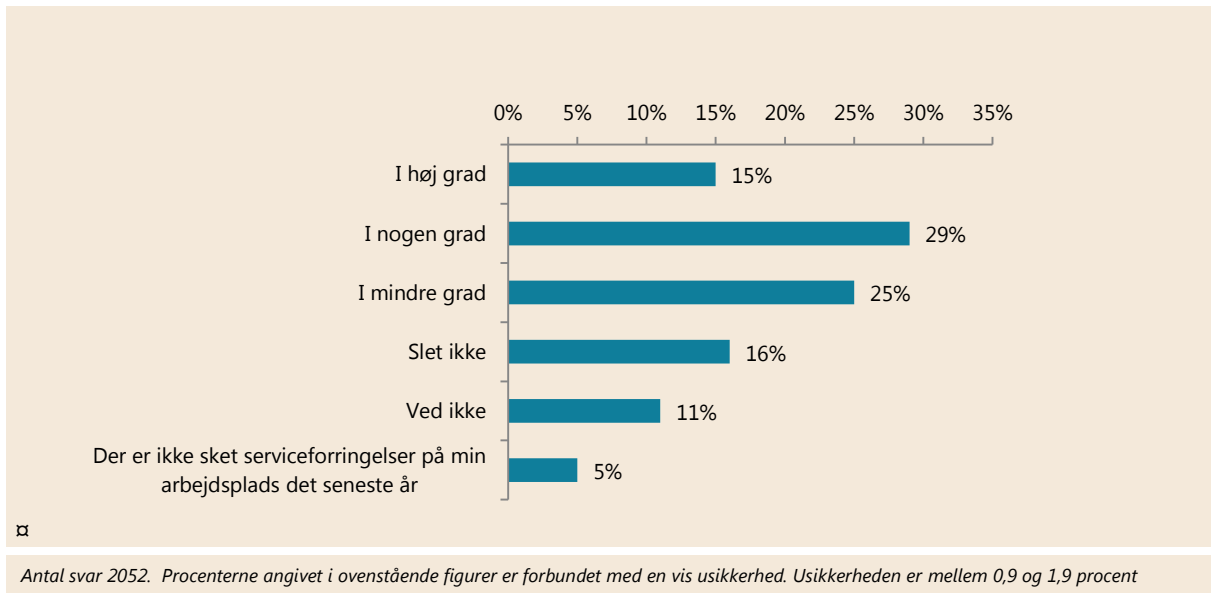
FOA har i perioden 24. januar – 2. februar 2014 gennemført en undersøgelse af ytringsfrihed på arbejdspladsen via forbundets elektroniske medlemspanel. 2.186 medlemmer deltog i undersøgelsen og svarprocenten var 48.

Hovedkonklusioner

- 44 procent af de medvirkende medlemmer oplever i høj eller nogen grad, at man på deres arbejdsplads er tilbageholdende med at tale med borgerne om forringelser i service og ydelser.
- En fjerdedel af medlemmerne svarer, at ledelsen på deres arbejdsplads har givet udtryk for, at de ikke bør ytre sig i offentligheden om forringelser i den service, de yder til borgerne
- 7 ud af 10 medlemmer er helt eller delvist enige i, at det vil have negative konsekvenser for dem at udtale sig offentligt om forringelser på deres arbejdsplads. For et år siden (februar 2013) var det 8 ud af 10 medlemmer. Flere medlemmer end tidligere er usikre på, om det vil have negative konsekvenser at ytre sig i offentligheden.
- Der er ikke markante forskelle mellem medlemmerne i forhold til deres arbejdsområde eller i forhold til, om de har tillidshverv eller ej.

Ytringsfrihed blandt FOAs medlemmer

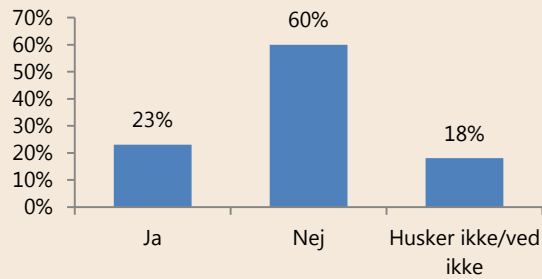
Figur 1 Oplever du, at I på din arbejdsplads er tilbageholdende med at tale med borgerne om forringelser i service og ydelser? - Fx at I er for få på arbejde, eller at der ikke længere er råd til udflugter/aktiviteter

I figur 1 fremgår det, at 44 procent af de medvirkende medlemmer i høj eller nogen grad mener, at man på deres arbejdsplads er tilbageholdende med at tale med borgerne om forringelser i service og ydelser.

En fjerdedel af medlemmerne (25 %) oplever dette i mindre grad, og 16 procent oplever det slet ikke.

Figur 2 Har ledelsen på din arbejdsplads givet udtryk for, at du og dine kolleger ikke bør ytre jer i offentligheden om forringelser i den service, I yder til borgerne? - (Fx i pressen, på Facebook og lign.)

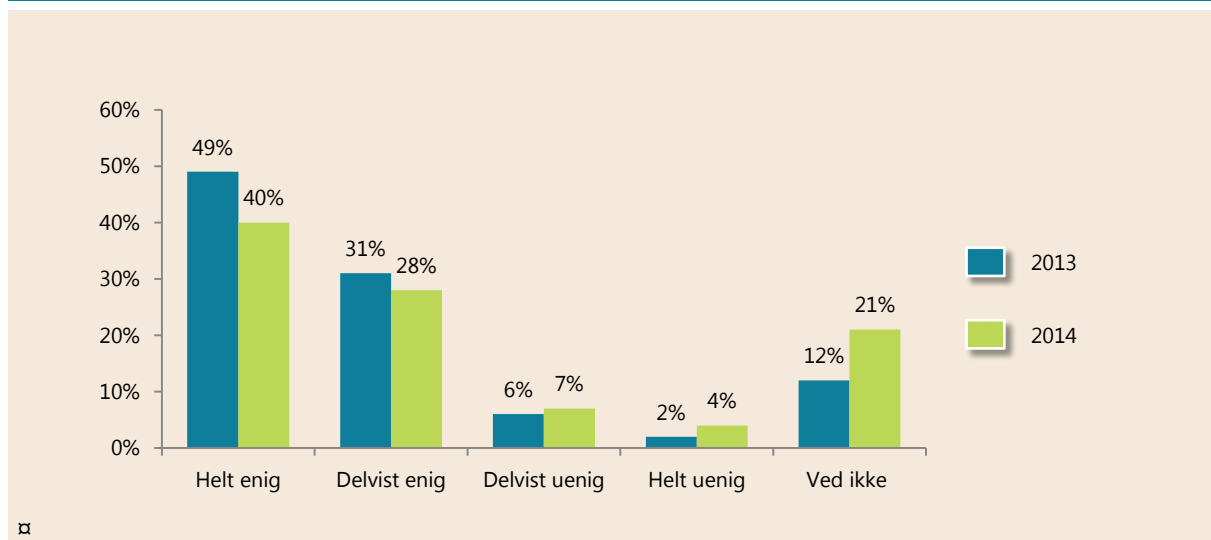
Antal svar: 1736. Procenterne angivet i ovenstående figurer er forbundet med en vis usikkerhed. Usikkerheden er mellem 1,8 og 2,3 procent

Det fremgår af figur 2, at knap en fjerdedel af de medvirkende medlemmer (23 %) har oplevet, at ledelsen på deres arbejdsplads har givet udtryk for, at de og deres kollegaer ikke må ytre sig i offentligheden om forringelser i den service, de yder til borgerne.

60 procent af medlemmerne har ikke oplevet dette, og 18 procent ved ikke eller husker ikke, om ledelsen har givet udtryk for, at man ikke bør ytre sig offentligt om forringelser.

En undersøgelse af nedenstående forhold er også foretaget i februar 2013. Figur 3 viser derfor udviklingen i medlemmernes forhold til ytringsfrihed det seneste år.

Figur 3 Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn: Det vil have negative konsekvenser for mig, hvis jeg udtaler mig offentligt om kritisable forhold på min arbejdsplads fx i pressen, på Facebook eller lign.? (Sammenligning med undersøgelser fra 2010, 2012 og 2013)

□

Antal svar: 2046. Procenterne angivet i ovenstående figurer er forbundet med en vis usikkerhed. Usikkerheden for data fra 2014 er på mellem 0,9 og 2,1 procent

Figur 3 viser, at 4 ud af 10 medlemmer (40 %) i 2014 er helt enige i, at det vil have negative konsekvenser for dem, hvis de udtaler sig offentligt om kritisable forhold på deres arbejdsplads. I 2013 var det knap halvdelen af medlemmerne (49 %), der var helt enige i dette.

Af figur 3 fremgår også, at næsten 7 ud af 10 medlemmer (69 %) i 2014 er helt eller delvist enige i, at det vil have negative konsekvenser at udtale sig offentligt om kritisable forhold på arbejdspladsen. Denne andel er faldet fra 8 ud af 10 i 2013.

Andelen af medlemmer, der svarer "ved ikke" i forhold til, om det vil have negative konsekvenser at udtale sig offentligt, er steget markant fra 12 procent i 2013 til 21 procent i 2014. Der kan altså spores en større usikkerhed i forhold til hvilke konsekvenser negative udtalelser vil have for det enkelte medlem. Ser man bort for de 21 procent, der svarer "ved ikke" i 2014, vil 50 procent af de resterende medlemmer, være helt enige. I 2013 vil 55 procent være helt enige, hvis man ser bort fra dem, der har svaret "ved ikke".

Kommentarer fra medlemmer

Medlemmerne har i slutningen af spørgeskemaundersøgelsen haft mulighed for at komme med kommentarer til den samlede undersøgelse. 10-15 medlemmer har haft yderligere kommentarer i forhold til ytringsfrihed. Medlemmer fra forskellige faggrupper udtrykker, at de er nervøse og forbeholdne ved at udtale sig offentligt om kritisable forhold på deres arbejdsplads. De er også usikre på ledelsens holdning til at ytre sig offentligt.

Angående ytring om kritisable tilstande til pressen, har jeg/vi ikke fået et påbud, men det ligger ligesom i luften, at man er illoyal hvis man gør det ...

Pædagogmedhjælper, der arbejder i en daginstitution eller SFO

Jeg tror ikke ledelsen vil acceptere, at vi går til pressen. Vi kan bare se, hvor længe sagen om NASA (it-system red.) har været i Region Sjælland før den kom frem. Når jeg i starten skriver "jeg tror", er det sådan, at jeg ikke tør prøve.

Social- og sundhedsassistent, der arbejder på et hospital/sygehus

Der er også medlemmer, der mener, at kritisable forhold på arbejdspladsen først og fremmest skal italesættes internt.

Med hensyn til at udtale sig negativt om sin arbejdsplads i offentligheden, så har jeg den holdning, at det skal ordnes på arbejdspladsen, hvis der er noget galt. Ellers har man jo FOA. Man kan ikke tillade sig at svine sin arbejdsplads til. Dårligt ry er frygteligt.

Husassistent, der arbejder på et plejehjem/plejecenter

Det er undersøgt, om der er forskel på medlemmernes svar afhængigt af, hvor de arbejder. Der kan kun findes mindre og usikre afvigelser mellem medlemmernes svar om ytringsfrihed afhængig af deres arbejdsområde.

Der er også undersøgt, om der er forskel på medlemmernes svar afhængigt af om de har tillidshverv eller ej. Der er ingen sikre forskelle.

Metode

Indsamlingsperiode

24. januar - 2. februar 2014

Indsamlingsmetode

Data er indsamlet via en spørgeskemaundersøgelse, hvortil erhvervsaktive medlemmer af FOAs medlemspanel blev inviteret pr. mail. Undersøgelsen indeholdt også andre emner, herunder sexchikane, gaver fra borgere og særlige spørgsmål om ældreplejen.

Målgruppen

Erhvervsaktive medlemmer af FOAs medlemspanel.

Antal besvarelser og svarprocent

I alt 2.186 medlemmer gennemførte undersøgelsen fuldt ud eller delvist – heraf afgav 59 nogen svar.

4.609 erhvervsaktive medlemmer af medlemspanelet blev inviteret, 89 e-mailadresser viste sig at være uvirksomme, så det reelle antal inviterede var 4.520. Det giver en svarprocent på 48. Svarprocenten ligger en anelse under svarprocenten i de seneste andre undersøgelser via medlemspanelet.

Repræsentativitet

Social- og Sundhedssektoren samt medlemmer med tillidshverv er overrepræsenteret i medlemspanelet, sektorvægtingen er bl.a. begrundet i dette forhold.

Vægtning af data

Data i dette notat er vægtet for sektortilhørsforhold og tillidshverv.